

Strövtåg på S:t Johannes kyrkogård 6

CARL JOHAN FAHLCRANTZ – Landskapsmålaren som upptäcktes av Sergel

Vid huvudgången genom Johannes kyrkogård norr om psalmdiktaren och predikanten Rosenius grav står en otuktad sten med en porträttmedaljong överst. Under den står: Carl Joh. Fahlerantz, landskapsmålare född 1774 död 1861. r

Fahlerantz var född i Stora Tuna sock- I! en i Dalarna i ett prästhem. Pappan önskade att Carl Johan skulle bli präst men gossen drogs mot konstnärsbanan även oemotståndlig kraft.

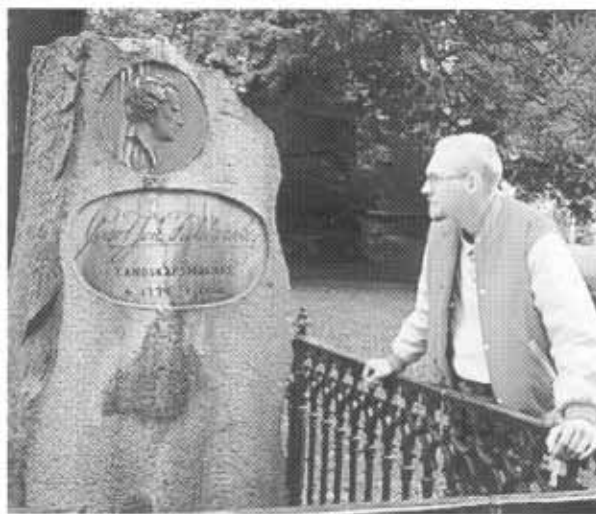
Sexton år gammal kom han till Stockholm där han började besöka Konstakademien. De första åren blev hårda. Han tog ritlektioner, målade och tvingades sälja sina alster till underpris för att få mat för dagen.

En dag fick den store Sergel se en av Fahlerantz tavlor och från den stunden var hans lycka gjord.

År 1799 fick han ställa ut på Akademien och han inriktade sig nu på att måla i olja. Han fick möjlighet att göra en studieresa till Italien, men blev sjuk på vägen och tvingades återvända till Sverige. Sedan kom han aldrig mer utanför Skandinavien gränser. Detta faktum gav hans konstnärs skap en speciellt nordisk känsla. Hans naturmålningar blev mycket populära.

Carl XIV Johan och Oscar I förvärvade ett stort antal. Men även ute i världen finns många Fahlerantz målningar i både allmän och privat ägo.

Fahlerantz var romantiker. Syftet med ett landskapsmotiv var att väcka stämningar mer än att ge en exakt bild av verkligheten. Motiven skulle förmedla en känsla av lugn och harmoni. Tavlorna har ofta en förtonad skymningsdager.

***Kyrkogårdsvaktmästare Jan Engvall betraktar Carl Johan Fahlerantz skarpskurna profil på porträttmedaljongen på gravstenen.
Foto: Erland Ros***

Där fanns också hos Fahlerantz en kontrast mellan förgrundens halvdunkel och bakgrundens ljusa kvällshimmel. Ljuskontrasterna uttrycker ett romantiskt längtansideal, något av det som ligger i Dan Anderssons kända ord: "Det är något bortom bergen. . ."

Personligen var Carl Johan Fahlerantz ingen trånsjuk längtare, utan en energisk och hårt arbetande konstnär. Ungdomlig långt upp i åren och med "ett gladt och jämnt lynne" hade han livslusten kvar: Han gifte sig vid 75 års ålder med Anna Sofia Hagström.

Vid fyllda 80 arbetade han på två stora tavlor åt Oscar I. Vid sin död 1861 var han professor vid Konstakademien och hedersledamot vid ett flertal akademier bl a i USA.

Erland Ros